

JAUNUMI

Īri izšķirs Lisabonas līguma likteni

12. jūnijā visas Eiropas uzmanība būs pievērsta Īrijai, kas referendumā balsos par Lisabonas līgumu. "Ja īri nobalsos pret, mēs visi par to dārgi samaksāsim," teic Eiropas Komisijas prezidents Žozē Manuels Barozu. Jaunākās aptaujas liecina, ka to balsstiesīgo īru skaits, kuri grasās balsot par ir 41%, bet pret – 33%. Lielākās bažas rada tie 26%, kuri vēl nav izlēmuši kā balsot.

"Eirolcilciens" Brisele–Strasbūra

Eiropas Parlamenta deputāti regulārajās braucienos no Briseles uz Strasbūras plenārsesijām turpmāk dosies ar speciālu ātrvilcienu. Katrs šāds speciālais vilciens brauciens Eiropas nodokļu maksātājiem izmaksās ap 197 tūkstošiem eiro. Tas būs nedaudz mazāk par līdzšinējo charterlidmašīnu irēšanu, kad mēnesī tērēja 201 tūkstoši eiro.

Iebilst pret hlorēto ASV cāļu gaļu

26 Eiropas Savienības (ES) dalībvalstu veterinārie eksperti, izņemot Lielbritānijas pārstāvi, asi iebilduši pret Eiropas Komisijas lēmumu atļaut ES teritorijā no ASV ievest hlorā apstrādātu cāļu gaļu. Komisija paziņojusi, ka rūpīgi analizēs veterināro ekspertu iebildumus līdz ES Lauksaimniecības ministru padomei, kurā bija plānots par šo jautājumu pieņemt galīgo lēmumu.

– Saeimas ES
informācijas centrs

Izsaka brīdinājumu

Eiropas Komisija brīdināja 15 valstis (Beļģiju, Čehiju, Vāciju, Grieķiju, Spāniju, Somiju, Franciju, Īriju, Luksemburgu, Maltu, Nīderlandi, Poliju, Portugāli, Zviedriju un Slovākiju) par to, ka tās līdz 2007. gada 15. decembrim neieviesa Eiropas Savienības naudas atmazgāšanas apkarošanas noteikumus savā nacionālajā likumdošanā.

– LETA

Latviešu multenei balva Francijā

Francijā noslēdzies starptautiskais filmu festivāls "Mauvais Genre", kurā vienu no četrām balvām animācijas kategorijā ieguvusi filmu studija "Rija" tapusi Jūrga Krāsona debijas animācijas filma "Melnā kaste".

– www.eiropainfo.lv

Par peldvietu tīrību liecina Zilais karogs

Līdz ar vasaras sezonas sākumu šonedēļ vairākās peldvietās Latvijā masā tiek uzvilkti pasaulē populārākais tūrisma ekosertifikāts – Zilais karogs. Tas apliecina augstu vides kvalitāti un apsaimniekošanas līmeni peldvietās un jahtu ostās. Šovasar Latvijā plīvos 14, bet pasaulē – vairāk nekā 3000 Zilo karogu.

ANITA
ZVINGULE

Karogs pēc nopelniem

Ekosertifikāta saņemšanai Latvija šogad pieteica 15 kandidātus, tomēr ūdens kvalitātes un peldvietas nepilnīgas apsaimniekošanas dēļ tika noraidīts Jūrmalas pilsētas Bulduru peldvietas pieteikums.

Zilais karogs tiek piešķirts pludmalēm ar atbilstošiem ūdens kvalitātes standartiem, kurās nodrošināta peldētāju drošība, ir tīras pludmales un nepieciešamā informācija par Zilo karogu. Tāpat jābūt atbilstošam brīdinājuma zīmēm liela piesārņojuma vai citu briesmu gadījumā, pietiekamam atkritumu konteineru skaitam, kas ir jātīra, sabiedriskajām tualetēm jābūt tīrām un pietiekamā skaitā. Tie ir tikai daži no kritērijiem, pēc kuriem tiek vērtētas pludmales, pirms tām piešķir karogu.

Savukārt mazās atpūtas ostās jānodrošina nepieciešamie apkalpes, remonta un atkritumu apsaimniekošanas apstākļi. Ūdens kvalitātes monitoringu 278 vietās Latvijā, tajā skaitā Zilo karogu pludmalēs, apmaksā valsts.

MĀRAAIZPURIĒŠA ZĪMĒJUMS

Ūdeni pārbauda, vērtējot pēc dažādiem fiziskiem, ķīmiskiem un mikrobioloģiskiem parametriem. Sezonas laikā peldūdens paraugos jānosaka: kopējais kolī baktēriju skaits, fekālo kolī baktēriju skaits un fekālo streptokoku skaits. Ūdens kvalitātes paraugi sezonas laikā tiek pārbaudīti ne retāk kā reizi divās nedēļās.

Latvijā – 14, bet Igaunijā – neviens

Latvija Zilā karoga kustībā iesaistījās 1997. gadā, bet vispār pirmie karogi tika piešķirti Francijas pašvaldībām 1985. gadā. No visām trīs Baltijas valstīm pie

mums plīvo visvairāk Zilo karogu, un ar katru gadu to skaits aizvien palielinās. Tā, piemēram, pērn Latvijā plīvoja deviņi karogi, bet šogad jau 14. Igaunijai 2007. gadā tika piešķirti četri, bet šogad neviens karogs. Lietuvā aizvadītajā gadā bija septiņi, bet šogad seši karogi.

Ļoti daudz karogu šovasar ir saņēmusi Somija – 25, taču 24 no tiem atrodas jahtu ostās un tikai viens peldvietā. Tādēļ Latvijai ar savām peldvietām ir pamats lepoties, saka Vides izglītības fonda vadītājs Jānis Ulme. Viņš uzskata, ka daudzviet pasaulē pludmaļu attīstībā vēl daudz darāmā. Piemēram, tadā Ukrainas

kūrortpilsētā kā Krimā nekas netiek darīts pludmales labiekārtošanā. "Redzot tur notiekošo, sapratu, cik daudz šo desmit gadu laikā Latvijā ir paveikts... Soliņi, atkritumu urnas, dušas un informācijas stendi pludmalē mums liekas pašsaprotami, taču vēl pirms desmit gadiem tas bija ekskluzīvi."

Komisija soda valstis

Veicot monitoringu 21 368 Eiropas Savienības (ES) peldvietās, noskaidrojās, ka lielākajā daļā pludmaļu 2007. gadā tikuši ievēroti higiēnas standarti un ūdens kvalitāte ir augsta, liecina Eiropas Komisijas ikgadē-

UZZIŅA

Starptautiskā žūrija "Zilos karogus" šogad piešķirusi Ventspils pilsētas peldvietai un Ventspils jahtu ostai "Odyssey", jahtu piestātni "Pāvilsta Marina". Liepājas pilsētas peldvietām – dienvidrietumu pludmalei, pludmalei pie stadiona, "Beberliņu" peldvietai Karostā un Liepājas jahtu centram. Jūrmalas pilsētas Majoru un Jaunkemere peldvietām, Daugavpils pilsētas peldvietām "Stropu ezers" un "Stropu vilnis". Engures pagasta Abragciema kempinga peldvietai, kā arī Rīgas pilsētas Vecāķu un Vakarbulļu peldvietām.

jais ziņojums. Katru gadu dalībvalstīm jāziņo par to teritorijā esošo piekrastes un saldūdens peldvietu ūdens kvalitāti.

Aptuveni 95% piekrastes peldvietu un 89% upju un ezeru peldvietu atbilst obligātajiem ES higiēnas standartiem. Pagājušajā gadā piesārņojuma dēļ no valstu sarakstiem tika svītrotas 143 peldvietas.

Pēc Eiropas Komisijas pārstāvju teiktā, dalībvalstīm ir jārisina piesārņojuma problēmas to saknē, nevis vienkārši jāsvitro no saraksta vietas, kas neatbilst ES kvalitātes standartiem. 2006. gadā komisija par šo "svītrosānu" sākusī pat pārkāpumu lietas pret 11 dalībvalstīm – Beļģiju, Dāniju, Somiju, Franciju, Vāciju, Grieķiju, Itāliju, Nīderlandi, Portugāli, Spāniju un Zviedriju.

VIDEOKĻI

Dace Liepniece,
Liepājas domes
vides daļas vadītāja:
"Peldvietās var ne tikai

sauļoties un peldēties, bet arī nodarboties ar aktīvo atpūtu. Tā kā Zilais karogs ir Eiropā un pasaulē atpazīstams kā vides kvalitātes novērtējums, tad arī ārzemju tūristi pie mums jūtas droši un pārliecināti. Pludmaļu labiekārtošana veikta galvenokārt par pašvaldības līdzekļiem, bet dienvidrietumu pludmalei, kur šogad pirmo reizi tiks pacelts Zilais karogs, par Eiropas naudu iegādāts glābšanas tornis un glābšanas inventārs. Pievienošanās šai kustībai ir pašvaldības brīvprātīga iniciatīva. Liepāja tiesības pacelt Zilo karogu pirmoreiz ieguva 2001. gadā."

AIĢARA ŠTĀLA FOTO

Ineta Kraule,
Ventspils domes
vides uzraudzības
nodaļas speciāliste:

"Līdz ar pievienošanos Zilā karoga kustībai pludmale ir būtiski mainījusies – uzlabojusies drošība, apsaimniekošana, labiekārtošana un serviss, kā arī regulāri tiek veiktas ūdens kvalitātes pārbaudes. Turklāt tā ir arī vides izglītība un informācija, jo kritērijos noteikts, ka pašvaldībai katru gadu ir jāorganizē vismaz pieci vides izglītības pasākumi. Mēs sadarbojamies ar skolām, organizējot dažādus konkursus un olimpiādes par vidi. Ventspilnieki pirmie Latvijā 1999. gadā saņēma tiesības pacelt Zilo karogu, kas bija pirmais karogs Baltijas pludmalē. Pirms tam jahtu ostas Igaunijā jau bija saņēmušas šo karogu."

TATJANAS VALDMANES FOTO

Kristīne Klauze:
"Manai ģimenei Zilā
karoga piešķiršana

Ventspils pludmalei ir ļoti svarīga, jo tas dod drošības sajūtu, ka pludmale atbilst visiem vides un drošības standartiem. Ja mēs redzam, ka Zilais karogs ir pusmestā, tad zinām, ka ūdeni ir piesārņojums un peldēt nav ieteicams. Tādā veidā tam ir arī brīdināšanas funkcija. Pēdējos gados karogs nav nolaists ūdens piesārņojuma dēļ. Ventspils pludmalē ir uzstādītas daudzas rotaļu ierīces, kas bērniem ļoti patīk, ierīkotas dušas, priecē glābšanas dienesta darbība, kas uzlabojas ar katru gadu. Ir skaisti labiekārtoti pludmalei piegulošie parki. No tā var secināt, ka pašvaldība rūpējas par ventspilnieku atpūtas iespējām tirā un skaistā vidē."

ANITAS ZVINGULES FOTO

STARTĒ ES

Konkurss
pilsoniskām
organizācijām

Eiropa Komisija ir izsludinājusi projektu konkursu nevalstiskām organizācijām, lai līdzfinansētu to iniciatīvu – paplašināt iedzīvotāju redzesloku par Eiropas Savienības (ES) jautājumiem un iesaistīt sabiedrību dažādās diskusijās.

Projektam tiek piemērots līdzfinansējuma princips. Tādēļ piešķirtā dotācija nepārsniedz 80% no kopējām projekta izmaksām, vismaz 20% no izmaksām jābūt no citiem avotiem, kas nav ES budžets. ES dotācijas apjoms vienam projektam ir no pieciem līdz 20 tūkstošiem eiro.

Kā projekta rezultāts tiek sagaidīts ilgstošs ieguldījums diskusijās par ES – sekmīga vietējā un valsts līmeņa dalība diskusijās par ES; izveidoti reģionālie un vietējie tīkli vai stiprināti jau esošie tīkli, lai turpinātu un pastiprinātu iedzīvotāju iesaisti diskusijās par Eiropu; atklāti tie ES līmeņa jautājumi, kas visvairāk rūp iedzīvotājiem vietējā līmenī, un piedāvāts, kā tos vislabāk risināt. Pieteikumi jāiesniedz EK pārstāvniecībā līdz 2008. gada 30. jūnijam. Plašāka informācija: http://ec.europa.eu/latvija/competitions/grants/2008_05_12_lv.htm

– EK informācija

112 – palīdzības dienests Eiropā

Ceļu satiksmes negadījumi, ugunsgrēki, apmaldījušies sēnotāji un ogotāji – tie ir tikai daži gadījumi, kad visā Eiropā uz bezmaksas palīdzības dienesta numuru 112 zvana nelaimē nokļuvušie cilvēki. Latvijas palīdzības dienesta dispečeri diennakti saņem aptuveni septiņus tūkstošus zvanu, no kuriem 60% cilvēku kļūdās vai pārbauda savu telefonu darbību.

■ SVETLANA
LEITĀNE

Atbild četru
sekunžu laikā

Pamatojoties uz dalībvalstu sniegto informāciju, Eiropas Komisija ir veikusi dalībvalstu aptauju par numuru 112. Apkopotā informācija liecina, ka Latvijā, zvanot uz neatliekamās palīdzības tālruni, atbildēts tiek četru līdz piecu sekunžu laikā, Igaunijā – desmit, bet Lietuvā – četru līdz 20 sekunžu laikā. Vidēji ES uz 97% zvanu atbilde tiek sniegta 20 sekunžu laikā.

Jautājot par valodām, kādās dienestu dispečeri sarunājas ar zvanītājiem, 16 valstis (Austrija, Bulgārija, Čehija, Dānija, Vācija, Igaunija, Somija, Francija, Ungārija, Grieķija, Lietuva, Malta, Nīderlande, Slovēnija, Spānija un Zviedrija) norādīja, ka lielākā daļa nelaimē nokļuvušo runā angļu valodā. Septiņas dalībvalstis (Bulgārija, Vācija, Igaunija,

Latvijā palīdzības dienesta dispečeri ar zvanītājiem spēj sarunāties trīs svešvalodās – krievu, angļu un vācu.

Spānija, Lietuva, Ungārija un Slovēnija) atzīmē, ka uz zvanītiem viņi atbild arī kādās kaimiņu valsts valodā. Vairākās valstīs (Čehijā, Grieķijā, Slovēnijā, Spānijā) ir ieviesti pasākumi, kas ļauj centriem atbildēt uz zvanītiem vairākās svešvalodās, piemēram, pāradresējot zvanus uz citu valstu dienestiem. Savukārt Somija, Francija, Nīderlande, Spānija un Zviedrija izmanto tulku pakalpojumus. Latvijā palīdzības dienesta dispečeri ar zvanītājiem spēj sarunāties trīs svešvalodās – krievu, angļu un vācu, apstiprina Latvijas Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) preses un sabiedrisko attiecību nodaļas vecākā inspektore Inese Veisa. "Uz numuru 112 parasti zvana cilvēki, kas runā

latviešu vai krievu valodā. Tikai kādi desmit zvanītāji pēc palīdzības lūdz angļu vai vācu valodā," saka I. Veisa.

Neatrisinātās
problēmas

Lai gan Eiropā palīdzības dienesta numurs darbojas vairāk nekā 15 gadus, joprojām līdz galam nav atrisināti daži būtiski jautājumi. Kā viens no tiem ir zvanītāja precīzas vietas noteikšana. Proti, ne visās Eiropas Savienības (ES) dalībvalstīs, tajā skaitā Latvijā, ir iespējams noteikt nelaimē nokļuvušā cilvēka tiešu atrašanās vietu, ja uz 112 zvana no mobilā telefona numura. Pēc Satiksmes ministrijas (SM) pārstāves Elīnas Cīrcenes teiktā, atrašanās vietas datu preci-

zītāte svārstās no desmitiem metriem pilsētās līdz vairākiem kilometriem ārpus apdzīvotām vietām. "Agrāk tie bija līdz pat 50 kilometriem, taču tagad situācija ir uzlabojusies un zvanītāju atrašanās vietu var noteikt apmēram piecu kilometru rādiusā," piebilst VUGD pārstāve, uzsverot, ka precīzas vietas noteikšana ir ļoti būtiska, lai pēc iespējas ātrāk cilvēkiem varētu sniegt palīdzību, tāpēc "labi, ka nav daudz tādu zvanītāju, kuri nezina savu atrašanās vietu".

Šo jautājumu cenšas risināt mobilo sakaru operatori, veicot dažādus uzlabojumus iegādātajās speciālajās iekārtās un programmatūrās, taču visos gadījumos simtprocentīgu precizitāti tik un tā nevarēšot nodrošināt, jo

UZZIŅA

112 tika ieviests 1991. gadā. Kopš 2003. gada telesakaru operatori neatliekamās palīdzības dienestiem jāsniedz informācija par zvanītāja atrašanās vietu, lai tie varētu ātrāk atrast negadījumu upurus. Timekļa vietne ec.europa.eu/112 iedzīvotājus informē par to, kā lietot 112 un ko no tā var sagaidīt, atrodoties citā ES dalībvalstī.

"ne visu iedzīvotāju mobilie telefoni ir aprīkoti ar Globālās pozicionēšanas sistēmu (GPS)". Tāpat Latvijas elektronisko sakaru komersantu rīcībā esošā infrastruktūra nenodrošina izsaucēja atrašanās vietas datu noteikšanu, lietojot tālruni bez SIM kartes, tomēr savienojums ar 112 dienestu šajā gadījumā ir iespējams. Līdzīga problēma ir aktuāla ne tikai Latvijā, bet arī citur Eiropā – Itālijā, Lietuvā, Nīderlandē, Polijā, Rumānijā un Slovēnijā. Savukārt Bulgārijā palīdzības numurs 112 ir pieejams tikai atsevišķās teritorijās.

Palīdzības dienestu ir grūti vai tikpat kā neiespējami izmantot cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem. Patlaban ne Latvijā, nedz arī ES līmenī nav pieņemti tiesību akti, kas noteiktu kritērijus palīdzības dienestam, lai varētu nodrošināt pienācīgu pakalpojuma sniegšanu šādi iedzīvotāju grupai.

NAUDA

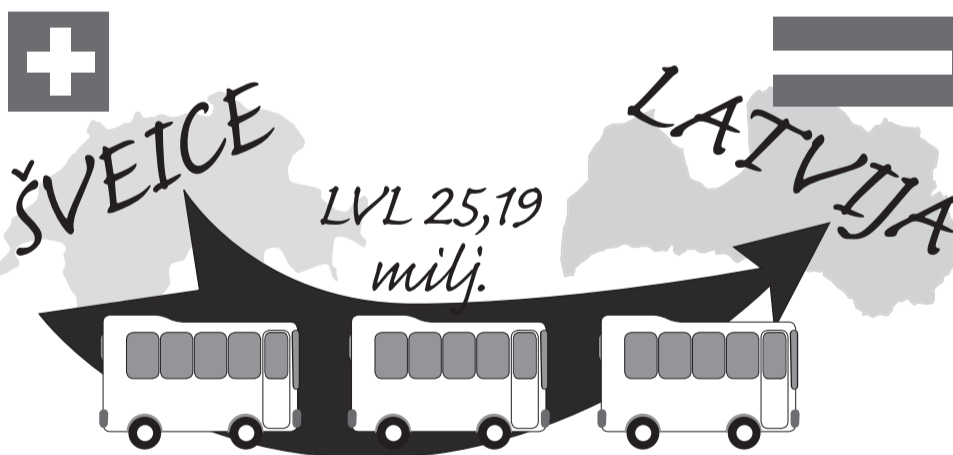
Miljards jaunajām ES valstīm – no Šveices

No brīvas gribas, bet ekonomisku interešu spiesta – tā varētu raksturot motīvus, kas Šveici mudina finansiāli atbalstīt jaunās Eiropas Savienības (ES) dalībvalstis.

■ TOMS
ANCĪTIS

Kā zināms, Šveice, lai gan robežojas tikai ar ES valstīm un izmanto tās brīvā tirgus priekšrocības, formāli savienībai nav pievienojusies. Tādēļ tai nav pienākuma ar maksājumiem piedalīties ES budžeta veidošanā. Taču, tāpat kā ES ietilpstošās valstis, arī Šveice iegulda naudu attīstības līmeņa izlīdzināšanā starp jaunajām un vecajām ES dalībvalstīm. Pērn Šveice sākusī atbalsta programmu desmit jaunajām ES valstīm, kurā turpmākajos piecos gados apņemas tām piešķirt vienu miljardu Šveices franku (aptuveni 440 miljoni latu) dažādu projektu īstenošanai.

"Ieguvumi no šā soļa būs abpusēji," tā iemeslus, kādēļ Šveices valdība spēs šādu soli, skaidro Šveices Ekonomisko attiecību valsts sekretariāta globālās stratēģijas un ES paplašināšanās

līdzdalības nodaļas vadītājs Hugo Brugmans. Viņš uzsver, ka viens no atbalsta motīviem ir "atbildība" un "solidaritātes izrādīšana" ar jaunajām ES valstīm, neslēpjot arī to, ka Šveices rīcības pamatā ir arī gluži pragmatiski apsvērumi. "Tās ir arī mūsu pašu ekonomiskās intereses, jo šādi uzlabojam savu sadarbību ar ES. Turklāt valstīs, kuras atbalstām, Šveices vārds top pazīstamāks, kas veicina mūsu eksporta produktu noietu. Tāpat mūsu uzņēmējiem ir vieglāk uzvarēt dažādos pasūtījumu konkursos šajās zemēs, jo ir vairota Šveices atpazīstamība," uzskaita H. Brugmans.

Pati atbalsta programmas ieviešanas ideja gan nepieder Šveicei – 2004. gadā, kad notika ES paplašināšanās, tieši ES vadība bija tā, kas lūdz Šveici finansiāli palīdzēt jaunuzņemto valstu attīstības līmeņa izlīdzināšanā. Līdz ar ES dalībvalstu skaita palielināšanos ES iekšējais tirgus pieauga no 75 līdz 475 miljoniem patērētāju, no kā ieguveda ir arī savienībā neietilpstošā Šveice. "Lai saglabātu labas attiecības ar ES, mums ir jādod arī savs ieguldījums," atzīst H. Brugmans. Tiesa, izšķiršanās par miljarda dāvāšanu jaunajām ES valstīm Šveicē nenoritēja bez aizķeršanās. Pēc tam, kad valdība bija pieņēmusi

lēmumu par atbalsta programmas izveidi, pret šādu budžeta naudas izlietojumu iebilstošie Šveices pilsoņi ierosināja referendumu. Tautas nobalsošanā 53% šveiciešu tomēr atbalstīja valdības ieceri.

Visvairāk līdzekļu atbalsta programmā Šveice atvēlējusi Polijai, kura saņems gandrīz 500 miljonus franku, ap 130 miljoniem iegūs Ungārija, bet Čehijai plānoti vairāk nekā 100 miljoni, tāpat atbalsts iedalīts Slovēnijai, Lietuvai, Igaunijai, Slovēnijai, Kiprai, Maltai un Latvijai. Piecos gados Latvijai paredzēti apmēram 59 miljoni Šveices franku (25,19 miljoni latu). "Latvijas Avīze"

UZZIŅA

Kādiem projektiem galvenokārt paredzēts Šveices finansējums jaunajām ES dalībvalstīm:

- 1 miljards Šveices franku (ap 440 miljoniem latu):
- finanšu sektora regulācijai
- dabas aizsardzībai
- mazo un vidējo uzņēmumu eksporta veicināšanai
- nevalstisko organizāciju granti
- drošībai
- izglītībai un pētniecībai
- kapitāla piekļuvei mazajiem un vidējiem uzņēmumiem
- veselības aizsardzībai
- reģionālajai attīstībai
- vides infrastruktūrai

jau ziņojusi, ka Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija sešus miljonus latu no Šveices līdzekļiem rosinājusi izmantot jaunu skolu autobusu iegādei. Jāpiebilst, ka jaunuzņemtajām ES valstīm finansiālu palīdzību sniedz arī citas Eiropas, bet ārpus Eiropas Savienības esošās valstis: Norvēģija, Lihtenšteina un Īslande.

ĀRPOLITIKA

Eiropas
prioritātes

ES svarīgās prioritātes ārpolitikā 2008. gadā – stabilitāte Rietumbalkānos, paplašināšanās process un kaimiņattiecību politika.

ES arī jāklūst aktīvākai dialogā ar Serbiju, jārisina jautājums par enerģētisko atkarību no nedemokrātiskām valstīm, jāpadziļina politikas ar Ķīnu. Šādas prioritātes uzsvērtas pieņemtajā Eiropas Parlamenta ziņojumā par paveikto kopējās ārpolitikas un drošības politikā, norādot, ka par galveno mērķi šogad jāizvirza Eiropas kaimiņattiecību politika, īpašu uzmanību pievēršot Vidusjūras, Baltijas jūras un Melnās jūras reģioniem. Kā vēl svarīga prioritāte tiek minēta stabilitāte Rietumbalkānos, proti, reģions jātuvina ES, tostarp ieviešot bezvīzu režīmu. Pievēršoties Krievijai, deputāti aicina nodrošināt, lai sarunās par jauno partnerattiecību nolīgumu būtu ne tikai uzsvērtas kopīgās intereses (demokrātija, cilvēktiesību aizsardzība, brīva tirdzniecība, tiesiskums), bet arī tiktu paredzēts mehānisms, kā uzraudzīt to īstenošanu.

– EP informācija